METSÄPLUS

Uudet kemeraehdot eivät ole yhtä hyvät kuin nykyiset. **PÄÄLLIKKÖ AKI HOSTIKKA, SUOMEN METSÄKESKUS**

PTT:N TALOUSTUTKA

Tasaikäinen vai eri-ikäisrakenteinen?

Kiistely eri metsänkasvatusmenetelmien paremmuudesta on käynyt kiivaana. Keskustelua ovat leimanneet asiantuntijoiden eriävät ja paikoin voimakkaatkin mielipiteet siitä kumpi metsänkasvatusmenetelmä, tasaikäinen vai eri-ikäisrakenteinen, tuottaa korkeamman kannattavuuden.

Hämmennystä on aiheuttanut se, että kannattavuutta vertailevat tutkimukset ovat päätyneet erilaisiin tuloksiin. Tähän on monia syitä eikä tämän kolumnin pituus riittäisi niiden läpikäymiseen. Kiinnostuneet voivat lukea näistä PTT:n ja Suomen metsäyhdistyksen pian ilmestyvästä selvityksestä.

Koska eri kasvatusmenetelmien paremmuus on joka tapauksessa riippuvainen tapauksesta, jopa tärkeämpää olisi tunnistaa eri tekijöiden vaikutukset.

Seuraavassa esitellään tutkimuksiin perustuen näistä yleisimmät.

Tarkasteluhetken aloittavalla puustolla tiedetään olevan vaikutusta eri kasvatusmenetelmien paremmuuteen. Vaikka oikeaa ajankohtaa tasaikäismetsikön muuntamiselle eri-ikäisrakenteiseksi ei ole paljoa tutkittu, se tiedetään että varttuneen tai uudistuskypsän tasaikäismetsikön muuntaminen eri-ikäisrakenteiseksi metsiköksi tuottaa useimmiten huonomman kannattavuuden kuin metsikön päätehakkuu.

Puuston pohjapinta-ala on usein liian korkea riittävälle alikasvoksen muodostumiselle ja siten siirtymä eri-ikäisrakenteiseksi metsiköksi ei ole optimaalista. Metsä tulisi harventaa uudistumisedellytysten parantamiseksi, mutta lähiajan menetetyt tulot verrattuna päätehakkuuseen muodostuvat suuriksi. Siirtymän aloittamiseksi jätettävien puiden tuottokin on alhainen.

Metsänhoitotoimenpiteiden yksikkökustannuksilla on erilaiset vaikutukset eri kasvatusmenetelmiin. Korkeat uudistus- ja muiden metsänhoitotoimenpiteiden yksikkökustannukset parantavat eri-ikäismetsikön kannattavuutta suhteessa tasaikäismetsikköön, koska vaikutukset kohdistuvat ainakin teoriassa vain tasaikäismetsikköön.

Korkeat muuttuvat ja kiinteät hakkuukustannukset puolestaan alentavat eri-ikäismetsikön kannattavuutta, koska keskimääräiset hakkuun yksikkökustannukset ovat tasaikäismetsikön hakkuukustannuksia hieman korkeammat ja hakkuut toistuvat säännöllisemmin.

Puutavaralajien yksikköhintojen muutokset vaikuttavat samalla tavoin nettotuloihin kuin kustannukset. Koska eri-ikäismetsiköstä syntyy suhteessa enemmän tukkipuuta kuin tasaikäismetsiköstä, nostaa tukkipuun hinnan nousu suhteellisesti enemmän eri-ikäisrakenteisen metsikön kannattavuutta. Kuitupuun hinnan nousu vaikuttaa päinvastoin.

Rahan aika-arvon huomioiva laskentakorko vaikuttaa muiden tekijöiden kautta. Kun siirtymän ajoitusta ei huomioida, korkea korko tyypillisesti alentaa tasaikäismetsikön kannattavuutta enemmän, koska eri-ikäismetsiköstä tuloja saadaan aiemmin ja toistuvammin.

Koron noustessa myös metsänhoitotoimenpiteiden kannattavuus laskee, mikä alentaa tasaikäismetsikön kannattavuutta. Vaikutus voimistuu karuilla mailla ja pohjoiseen päin mentäessä, joissa investoinneille voi muutenkin olla vaikea saada korkeaa tuottoa.

Vaikka yksittäisten tekijöiden vaikutuksista onkin tutkimuksista löydettävissä tietynlainen konsensus, myös erisuuntaisista vaikutuksista on raportoitu.

Edistyksellisissä optimointilaskelmissa tekijät ovat sidoksissa toisiinsa siten, että näiden riippuvuussuhteiden vaikutuksesta tulos ei välttämättä ole aina esitetynlainen.

Metsänkasvatus mukautuu toimintaympäristön muutoksiin.

JYRI HIETALA on PTT:n metsäekonomisti.

jyri.hietala@ptt.fi

RAMI MARJAMÄKI

Jos uusi kemera saadaan kesällä voimaan, Matti Mettälälle tulee yhä useammin taimikoiden varhaishoitourakoita.

Jarkko Peltomäki (oikealla) aikoo työllistää Matti Mettälän kollegoineen puistotyömaille, kun talvi tulee.

Metsuri tapaa harvoin työn tilaajan

KIHNIÖ (MT)

Silloin kun metsänhoitotöiden teettäminen on metsänomistajien mielestä kannattavaa, riittää metsureilla töitä. Tällainen tasaisen hyvä tilanne on tänä syksynä ollut metsänhoitoyhdistys Kihniö-Parkanon metsurilla **Matti Mettälällä**.

”Hyvin ovat pojat järjestäneet töitä. Talvella on hiljaisempaa, mutta viime vuonnakin oli raivausta tammikuulle asti ja sen jälkeen puistohakkuita”, mies kehuu yhdistyksen neuvojaa **Jarkko Peltomäkeä** kollegoineen.

Mettälä on työskennellyt 1990-luvulta lähtien metsänhoitoyhdistyksen leivissä. Sitä ennen työnantajana oli Metsäliitto, mutta sieltä työt loppuivat.

Kihniöläisten metsänomistajien taimikot hoidetaan valtaosin tilaustyönä. Peltomäki laskeskelee, että omatoimisia raivaajia löytyy metsänomistajien joukosta enää muutamia.

Metsuri tapaa metsänomistajia työmaalla erittäin harvoin.

”Ennen vanhaan isännät välillä kävivätkin työn edistymistä katsomassa”, Mettälä sanoo.

Peltomäki on viime aikoina kannustanut metsänomistajia teettämään energiapuuleimikoita, sillä kemeran muutosten myötä näiden kohteiden tuet näyttävät heikkenevän ensi vuonna.

HANNA LENSU

Varusta Valtrasi Kronos-kuormainpaketilla

SAAT ENEMMÄN

KRONOS 5000

KOURA tilavuus 0, 26 m³
KÄÄNTÄJÄ FR10
SÄHKÖISESTI ESIOHJATTU VENTTIILI
4 propo / 4 on off -venttiiliä kiinteätilavuuksiselle pumpulle

KOKO PAKETTI NYT
19.990€ SIS.ALV. 24%
Kuvan kuormaaja erikoisvarustein.

Kysy lisää!
Valtra-myyjät, AGCO Suomi Oy Lähimmän Valtra-myyjän yhteystiedot saat numerosta **020 45 501** tai **www.valtra.fi**

VALTRA
Individually Yours

Metsätalouden tuet muuttuvat ensi kesänä

Lakimuutos tuo lisää byrokratiaa ja mahdollisesti seisauksen metsänhoitotöihin.

Metsätalouden kemeratuet muuttuvat ensi kesänä. Muutos ei tule sujumaan erityisen jouhevasti, se tiedetään jo ennakolta.

Sinänsä metsätöitä, esimerkiksi taimikoiden ja nuoren metsän hoitoa, tuetaan uudessa kemerassa suurelta osin samalla tavalla kuin nykyisinkin. Suurin parannus nykyiseen nähden on se, että taimikoiden varhaishoito pääsee tuettavien töiden joukkoon.

Siirtymäkausi vanhasta kemerasta uuteen aikakauteen tulee olemaan hankala, ennakoi rahoitus- ja tarkastuspalveluiden päällikkö **Aki Hostikka** Suomen metsäkeskuksesta.

Vanhan lain mukaiset metsätöiden tukihakemukset pitää jättää metsäkeskukseen viimeistään maaliskuun 20. päivänä.

Näihin hakemuksiin metsäkeskukset ahertavat päätöksiä vähän yli kolmen kuukauden ajan. Kesäkuun viimeisen päivän jälkeen päätöksiä ei enää voida tehdä, koska lain voimassaolo päättyy.

”Tätä katkosta on kritisoitu, että siinä tulee liian pitkä tauko ja käytännön työt seisahtuvat lakimuutoksen vuoksi”, Hostikka toteaa.

Hakemusten viimeisen jättöpäivän siirtämisestä on käyty keskusteluja.

Paperityö lisääntyy

Valtion metsävirkamiehille lankeaa uuden kemeran myötä aiempaa raskaampi byrokratia pyöritettäväksi.

Kaikki kemerahakemukset tulee uudessa järjestelyssä toimittaa ennakkoon hyväksyttäviksi.

Myöhemmin samat paperit palaavat uudestaan virkamiehen pöydälle, kun koittaa maksatuksen aika.

”Nykyisin samalla hakemuksella haetaan ja maksatetaan”, Hostikka sanoo.

Valtion säästökuurin vuoksi hakemusten käsittelyyn ei ole luvassa lisää työvoimaa.

”Joudumme varmasti siirtämään väkeä muista tehtävistä tähän työhön.”

Metsäkeskuksessa toivotaan, että asiointi hoituisi jatkossa sähköisiä kanavia pitkin.

Näin hallinnolta säästyisi käsityöhön kuluvaa aikaa ja vaivaa.

Hakurumban on määrä helpottua uuden tietojärjestelmän myötä, mutta sen käyntiinlähtö voi kestää.

Muun muassa Puuliitto on kritisoinut kemeraan liittyvää hallintoa.

Puuliitto on metsäalan työntekijöitä edustava ammattijärjestö.

”Suhteettoman suuri osuus valtion tähän käyttämästä rahamäärästä menee byrokratiaan. Selkeämmillä kaavakkeilla ja sähköisellä asioinnilla suurempi osuus saataisiin käytettyä itse asiaan eli metsänhoitoon. Haun pitäisi olla sellainen, että metsänomistaja voi tehdä sen itse”, toteaa Puuliiton puheenjohtaja **Sakari Lepola**.

Vilkastumista odotettavissa

Hostikka odottaa, että vanhan kemeran voimassaoloaikana tukihakemuksia tulee vielä runsaasti sisään.

”Myöntövaltuuksissa tulee olemaan tänä vuonna niukkuutta. Uudet ehdot eivät ole yhtä hyvät kuin nykyiset, joten hakemuksissa tulee todennäköisesti loppukiri. Toistaiseksi tukia on pystytty myöntämään.”

Tänä vuonna nuoria metsiä on hoidettu selvästi viimevuotista enemmän.

Tilanne kuitenkin vaihtelee paljon eri puolilla maata.

Pohjois-Suomessa nuorten metsien hoito on selvästi vähentynyt.

Energiapuun korjuussa ei päästä tänä vuonna tavoitteisiin.

Esimerkiksi Kaakkois-Suomessa on saatu kasaan vasta yhdeksän prosenttia koko vuoden tavoitteesta. Vajaus johtuu energiapuun huonosta kysynnästä.

Loppu riippuu komissiosta

Viimeisen sanan uuteen kemeralakiin sanoo Euroopan unionin komissio.

Laki ei tule voimaan ennen EU-komission hyväksyntää.

On mahdollista, että ensi heinäkuun ensimmäisestä päivästä lähtien kemeralakia ei ole, ei vanhaa eikä uutta.

”Jos uutta lakia ei saataisi voimaan, suoritteet romahtaisivat ja vaikutukset olisivat rajut muun muassa koneyrittäjille ja lämpövoimaloille”, Hostikka miettii.

Uudesta laista on tulossa joka tapauksessa määräaikainen – se ulottuu vain vuoteen 2020.

Syy on siinä, että EU-komissio hyväksyy vain määräaikaiset valtiontuet.

HANNA LENSU

TYÖT

Nämä ehdit vielä

1. Vajaatuottoisten metsien uudistaminen. Uudistamistuki päättyy uuden kemeralain myötä. Tukea voi hakea esimerkiksi vajaatuottoisen tai myrskyn tuhoaman metsän uudistamiseen. Vajaatuottoisia kohteita on erityisesti Pohjois-Suomessa.

2. Energiapuun korjuu. Energiapuun korjuutuki on ollut 7 euroa kuutiolta. Tuki muuttuu hehtaaria kohden maksettavaksi pienpuun korjuutueksi.

3. Pystykarsinta. Laatupuun kasvattamiseen tähtäävä pystykarsinta poistuu tuettavien työlajien listalta.

4. Pellon metsitys. Tämä tuki loppuu, koska tuet koskevat jatkossa vain metsätalousmaalla tehtäviä töitä.